

A

Âb : Su
Âb-ı hayât : Hayat suyu, ölmazlik içkisi
Âb-ı revan-bahş-ı revan : Aktıkça canlılık veren su
Abâ : Kaba ve kalın kumaştan yapılmış giyecek
Abâ-pûş : Aba giyinen
Âbâd : Bayındır, mamur
Âfâk : Ufuklar (ufk'un çoğulu)
Ağyâr : Gayrılar, yabancılar
Ahd : Söz verme, and, yemin
Âhır : Son, sonraki
Ahvâl : Durumlar (hal'in çoğulu)
Akdâh : Kadehler (kadeh'in çoğulu)
Âkîl : Akıllı, akli çok olan
Aklâm : Kalemler (kalem'in çoğulu)
Âlâ : Pek yüksek
Alâyk (Alâik) : İlgiler, ilişkiler (alâka'nın çoğulu)
Alem : Bayrak
Âlem : Dünya, cihan
Âlemin : Âlemler (âlem'in çoğulu)
Âli : Yüce, yüksek
Amel : İş (Din emirlerini yerine getirme işi)
Anësır : Elemanlar, öğeler (unsur'un çoğulu)
Andelib : Bülbül
Ankâ : Kaf dağında yaşadığı varsayılan masal kuşu
Âr : Utanma
Âr etmek : Utanmak
Arsat : Kiyâmet günü toplanılacak meydan (arsa'nın çoğulu)
Ârif : Bilen, bilgi sahibi
Arş : Dokuzuncu ve en sonuncu gök tabakası (Tanrı'nın kudret ve ululuğunun yeri, tahtı)
Asâ : Baston, el sopası
Âsan : Kolay
Ashâb : Dostlar (sahb'in çoğulu) Peygamberimizi görmek ve sohbetinde bulunmak şerefine eren kimseler
Âsitân (Âstan) : Dergâh, tekke
Aşl : Akşam
Âşina : Bildik, tanıdık
Atâ : İhsan, verme

B

Bâde : Şarap, içki
Bahâ (Beha) : Değer, fiat, paha
Bahr : Deniz
Bâki : Geri kalan
Bâl : Kanat
Bâtın : Gizli
Battal : İşe yaramaz, hantal
Baş : Yara
Bed : Kötü, fena, çirkin
Bedr : Dolunay
Bekâ : Devam, bâkılık, bulunduğu halde kalabilme
Belt : Evet
Bellü-beyan : Ap-açık
Bende : Bağlı, esir
Berat : Rütbe-nişan-imtiyâz verildiğini bildiren ferman, yazı
Ber-dâr : Darağacına çekilmiş, asılmış
Berk (Berg) : Yaprak
Bes : Yeter, yetişir, kâfidir
Beste : Bağlı
Beyân : Anlatma, açıkça söyleme
Beyt : Ev, hane, mesken
Bi-cihet : Yönü-terafı olmayan
Bi-çâre : Çâresiz, zavallı
Bi-gâne : İlgisiz, (dünya ile ilgisini kesmiş)
Bi-had : Sınırsız

Not : Bu sözlükte kelimelerin yalnız ilâhiler içinde taşıdıkları tek veya benzer anlamlar yazılmış, yanılmaya meydan vermemek için diğer değişik anlamları kaydedilmemiştir. Bir kelime diğer bir ilâhilde farklı anlamı ile kullanıldığında ise bu anlamlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bihamdillâh : Allaha şükür olsun
Bi-hûş : Aklını kaybetmiş, kendinden geçmiş
Bi-kerâr : Kararsız
Bile : Beraber
Bi-pâ : Ayaksız
Bi-pâyân : Sonsuz
Biryon (Püryan) : Kebap
Bi-ser : Başsız
Bi-vefâ : Vefasız
Bübekîr : Ebübekîr
Buğz : Sevmeme, gizli düşmanlık duyma, kin, nefret
Burak : Hazret-i Muhammed'in Tanrı'nın huzuruna çıkarken bindiği binek
Bülbülâ : Ey bülbül
Bül-fütûh : Ferahlıkların kaynağı
Bürhan : Delil, kanıt, isbat

C

Câh : Makam, mevki, rütbe, derece
Câhilân : Cahiller, bilgisizler
Cahim : Cehennem'in dördüncü katı
Câm : Kadeh
Cânan : Sevgili
Cânîb : Taraf, yön
Cedd : Dede, büyükbaba (ata)
Cefâ : Ezîyet, incitme
Celâl : Hışım, kızgınlık
Celî : Aşîkâr, belli, meydanda
Celîl : Büyük, ulu
Cem' : Toplama, bir araya getirme
Cem' olmak : Toplanmak, bir araya gelmek
Cemâl : Güzellik, yüz güzelliği
Cenâb : Büyütme, ululama deyişi
Ceng : Savaş, cenk
Cevlân : Dolaşma, gidip gelme, dönüp dolaşma
Cezbe : Kendinden geçme
Cibâ : Suriye'de bir kent (Sadeddin Cıbavî'nin memleketi)
Cibrîl (Cibrîl-emîn) : Cebrail (Tanrı'ya en yakın dört melekten biri)
Cihet : Yön, taraf
Civâr : Yakın yer
Cûd : El açıklığı, cömertlik
Cüdâ : Ayrı düşmüş, ayrılmış
Cümle : Bütün, hep
Cünûn : Delirme, çılgınlık (Tasavvuf'da-aşkın galib gelmesi halli)
Cürm : Suç, kabahat

Ç

Çâk : Yarık, yırtık
Çâk etmek (eylemek) : Yarmak, yırtmak
Çalâp : Tanrı
Çâr : Dört (Çihâr'ın kısaltılmışı)
Çâr-an'āsır : Dört unsur (Eskiden dünyadaki bütün maddeleri meydana getirdiği varsayılan dört eleman)
Çâr-yâr : Dört dost (Peygamberimizin en yakını olan Ebübekir, Ömer, Osman ve Ali)
Çemen : Çimenlik, yeşil alan
Çerâğ : Lâmba, kandil
Çille-keş : Çile çıkaran
Çü (Çün) : 1 - Madem ki 2 - Çünkü

D

Dâğ : Yanık yarası, kızgın demirle yapılan iz
Dâr : Ev, yapı
Daya (Daye) (Taya) : Dadı
Delîl : Kılavuz, yol gösterici, rehber
Dem : Vakit, zaman
Dem-â-dem : Her zaman, sık sık
Dem-be-dem : Her zaman, sık sık
Denî : Alçak
Derd-mend : Tasalı, kaygılı
Dergâh (Dergeh) : 1 - Ulu bir makamın kapısı 2 - Tekke
Derk : Anlama, idrâk
Deryâ : Deniz
Dest : El
Dest-res : Eli yetişen, elden tutan
Devran : Bazı Tarikatın töreni, zikir töreni
Dîdâr : Yüz, (Tanrı'nın yüzü)

Dide : Göz
Dik : Kazan
Dil : Gönül
Dil-ârâ : Gönül alan, gönül okşayan
Dil-dâde : Gönül vermiş
Dil-dâr : Sevgili
Dil-küşâ : İç açıcı, gönül açıcı
Dinar : Altın para
Divâne-râ : Divânenin, çılgının
Dûde : Çıra ısı, duman
Dûr : Uzak
Düş (olmak) : Düşmek
Düş (öylemek) : Düşürmek

E

Ebed : Sonu olmayan gelecek
Ebsm (Epsm) : Dilsiz
Ebter : Zürriyetsiz, hayırsız
Edâ : Ödemek
Eder : Der, söyler
Ednâ : En aşağı, aşağılık
Efgân : Acı ile bağırma
Efkâr : Fikirler (fikir'in çoğulu)
Eflâk : Felekler, gökler (felek'in çoğulu)
Ehl : 1 - Bir yerde oturanlar, oranın halkı 2 - Sahib, malik olan (olanlar)
Ehl-i beyt : Ev halkı
Ekber : Çok büyük, en büyük
Elhak : Doğrusu, gerçekten
Elâne : Lisanlar (lisan'ın çoğulu) -
Eltâf : Lütuflar (Lûtf'un çoğulu)
Emced : Çok ululuk sahibi, şeref - onur sahibi
Emin : Güvenilir, sağlam
Enbiyâ : Peygamberler (Nebî'nin çoğulu)
Ene'l - Hak : Hallac-ı Mansûr'un söylediği «Ben Allah'ım» anlamına gelen söz
Enis : Dost, arkadaş
Envâ' : Çeşitler (nev'in çoğulu)
Envâr : Nurlar (nur'un çoğulu)
Erbâb : 1 - İş sahibi, işi olan kimseler 2 - Muktedir, lâıyk
Erkân : Adetler, kaideler (rûkn'ün çoğulu)
Er-rızk-ı Alâllah : Rızık Allah'ın üzerinedir, Allah mahîûkatın rızıkına kefilidir anlamına gelen sözler
Esmâ' : İsimler (ism'in çoğulu) (Tanrı'nın adları)
Esselâ : Kendine güvenen meydana çıksın anlamında meydan okuma sözü
Eyn (Eğn) : Omuz, sırt
Eydür : Der, söyler
Eyû : İyi
Ezel : Başlangıcı olmayan geçmiş
Ezell : Ezel ile ilgili, öncesiz
Ezkâr : Tesbihle bazı duaları tekrar etmek (zıkr'ın çoğulu)

F

Fahr : 1 - Öğündürecek kimse 2 - Öğünme
Fahr - etme : Öğünme
Fahrü'l - Mürselîn : Peygamberlerin öğüncü
Fâil : Yapan, işleyen, etki gösteren
Fânî : Sonu olan, ölümlü
Fânîlik : Ölümlülük
Fâş etmek (öylemek) : Açığa vurmak, duyurmak
Fazl : İyilik, erdem
Fehm : Anlayış
Fehm - etmek (öylemek) : Anlamak
Felek : Gökyüzü, sema
Fenâ : Yokluk, yok olma
Fenâî : Yok oluş
Fer' : Dal, budak, kol, bir kökten ayrılan kolların her biri
Fevk : Üst, üst taraf, yukarı
Feyz : Bağış
Fiek (Flek) : Günah işleme, dinin yasakladığı şeyleri yapma
Firâk : Ayrılık
Firâş : Döşek, yatak
Firdevs : Cennet
Firkat : Ayrılık
Fücûr : Günah, zina
Fütûh : Gönül ferahlığı, açılma

G

Gadâtîn : Sabahın erken saatleri
Gâfil : Habersiz, ihmalkâr, ilerisini düşünmeyen
Gâfilân : Gâfiller (gâfil'in çoğulu olarak kullanılmışsa da doğrusu gâfilin'dir.)
Gaffâr : Günahları bağışlayan (Allah'ın adlarından)
Geflet : Habersizlik, boş bulunma, ihmal, ihtiyatsızlık
Gafûr : Mağfîret eden, bağışlayan (Allah'ın adlarından)
Gâh : Zaman, vakit
Gamkîn (Gâmgîn) : Kederli, tasalı
Genî : Zengin, varlıklı (Allah'ın adlarından)
Gark : Batma, boğulma
Gark-etmek : Çok çok, bol bol vermek
Gark-olmak : Batmak, boğulmak
Gava : Yardımcı, imdâda yetişen
Gazâ : Din uğruna savaş
Gedâ : Dilencil, yoksul
Ger : Eğer
Gerdân : Dönen, dönücü
Gevher : Cevher, inci, elmas
Gilmân : Cennet'te hizmet gören erler
Giryân : Ağlayan
Glşû (Glşû) : Omuza dökülen saç, uzun saç
Görîsar : Görür
Gufrân : Affetme, merhamet etme (Tanrı affı)
Gûş : Kulak
Gûş-etmek (şylemek) : Dinlemek
Gûlbûn : Gül fidanı
Gûlşen : Gül bahçesi
Gûlzâr : Gül bahçesi
Gûmân : Zan, sanma
Gûzin : Seçilmiş, seçkin

H

Hâb : Uyku
Habîb : Sevgili
Hâcât : İstekler, ihtiyaçlar (hâcet'in çoğulu)
Hadd : Sınır, kenar
Hâk : Toprak
Hakk'al-yakîn : Tasavvufta Ahâdiyet (Allah'ın birliği) makamında Hakk'ı müşahede, Allah'da yok oluş yolu ile inanma
Hâl : Söfi'lerin geçici coşkunluğu
Halâs : Kurtuluş
Halâs şylemek : Kurtarmak
Hâlet : Hal, keyfiyet, nitelik
Hâlj : Boş, ıssız
Hâlik : Yaratıcı, Tanrı
Halîl : İbrahim Peygamber
Halkeylemek : Yaratmak
Halvet : 1 - Tenhâya çekilme 2 - Tenhâ yer
Hamr : Şarap
Handân : Gülen, neş'eli
Hâne : Ev
Hânedân : Köklü, büyük aile
Harâbât : Meyhane
Haşrolmak : Toplanmak (Kıyamet günü dirilenlerin hesap için bir yerde toplanması)
Hayder : Aslan (Hazret-i Ali'nin lâkabı)
Hayîf (Hayf) : Yazık
Hayy : Diri, canlı (Allah'ın adlarından)
Hem-dem : Canıoğır arkadaş
Hestî : Varlık, vücûd
Hevâ : Heves, istek, düşkünlük
Hicr : Ayrılık
Hicrân : Ayrılık
Hikmet : Felsefe, bilginlik
Hil'at : Hükûmdar veya vezir tarafından, takdir maksadı ile verilen süslü elbise, kaftan
Himmet : Çalışma, çabalama, gayret
Hindû : Hint'li
Hûb : Güzel
Hubb : Sevgi, bağlılık
Hulk : Huy, tabiat
Hulle : Cennet elbisesi
Humâr : İçki sersemliği
Hum-hâne : Meyhane
Hûr : Hûrl, Cennet kızı
Hudâvend : Sahip, efendi (Tanrı)
Hûn : Güzellik

I - I

İyan (Ayan) : Açık, meydanda
İclâl : Ululama, saygı gösterme
İdîsersîn : Edersîn
İhbâr : Haber verme, bildirme
İhsân : İyilik etme, bağış, lütuf
İhyâ : Diriltme, canlandırma
İklîm : (İklîm) : Memleket, ülke
İkrâr : Saklamayıp söyleme
İkrar vermek : Kabul etmek
İlâh : Tanrı
İmdi : Şimdi
İmlâya gelmek : Düzelmek, doğrulmak (mecâzen)
İnâyet : Lütuf, iyilik
İns : İnsan
İntisâb : Bir kimseye mensubluk, birinin adamı olmak
İrcîî : Nefs'e «Rabb'ine dön» hitabı (Kur'an'da bir Ayet)
İrfân : Bilme, bilîş, anlayış
İrşâd : Doğru yolu gösterme
İrşâd olmak : Aydınlanmak, doğru yolu öğrenmek
İş'âr : Yazı ile bildirme, haber verme
İştîyâk : Özleme, göreceği gelme
İtibâr : Saygı gösterme - gösterilme, ehemmiyet verme - verilme
İzzet : Saygı, ikram

K

Kabâ : Elbise, cübbe, kaftan
Kadem : Ayak
Kâdîr : Kudret sahibi (Allah'ın adlarından)
Kâl : Söz
Kalem-nîst : Kalem-siz, kaleml yok
Kamer : Ay
Kâmil : Olgun, tam, eksiksiz
Kamu : Hep, hepsi
Kande : Nerede
Kanden : Nereden
Kâr : İş
Kâsîrîn : Kırımlar, kırıcılar (kâsîr'in çoğulu)
Kat'â : Hiç, asla
Katra (Katre) : Damla
Kayyum : Kendiliğinden var olan (Allah'ın adlarından)
Kelâm : Söz, lâkırdı
Kemâl : Olgunluk, eksiksizlik
Kemâne : Yay
Kemter : Daha aşağı, hakîr, aşağıda olan
Kenz : Hazine, define
Kerîm : Kerem sahibi, cömert (Allah'ın adlarından)
Kerrât : Kerreler, defalar (Kerre'nin çoğulu)
Kesel : Tembellik, uyşukluk
Key : Pek, çok
Kiblegâh : Kible'nin bulunduğu semt, Kible tarafı
Kibriyâ : Büyüklük, ululuk (Allah)
Klave : Elbise, kıyafet
Köymek (Göymek) : İçten yanmak
Kudûm : Uzak bir yerden kelme, ayak basma
Kutb (Kutup) : Dönen bir cismin eksenî
Külle (Kûllî) : Bütün, genel
Kümmel : Kâmilller, olgunlar (kâmil'in çoğulu)
Künye : Bir kimsenin özelliklerini gösteren kayıt
Kürsî : Taht
Küşâd etmek (öylemek) : Açmak

L

Lâhut : Tanrı âlemi
Lâ'î : Kırmızı, al
Lâ taknetû Rahmeti'llah : Allah'ın rahmetinden ümid kesilmeyeceğini bildiren bir ayetten kısaltma
Lâ-yezâil : Sonsuzlukla ilgili
Ledûn : Tanrı yanı
Leyâl : Geceler (Leyl'in çoğulu)
Lezzât : Lezzetler, tadlar (lezzet'in çoğulu)
Lik : Amma, fakat, lâkin
Lücce : Engin su

M

Mâ' : Su
Maârif : Bilimler
Mah : Ay
Mahbûb : Sevilen, sevgili (erkek)
Mahfe : Deve, katır üzerine konulan kapalı taşıt
Mahfi : Gizli, saklı
Mahrem : 1 - Sırdaş 2 - Gizli
Mahrem olmak : Sırdaş olmak
Mah-veş : Ay yüzlü
Mâil olmak : Bir tarafa eğilmiş olmak, meyletmek
Maksûd : Meram olunan, dilenen şey
Mâ'mûr : Bayındır, şenlikli
Mânend : Benzer, eş
Mâsivâ : Tanrı'dan gayri olan her şey
Mâsivallah : Tanrı'dan gayri olan her şey
Mâ'siyet : İsyan, günah
Mâ'suk : Sevilen
Matbah : Mutfak
Matlab : İstek, istenilen şey
Māya : Maya
Mazhar : Bir şeyin çıktığı, görüldüğü yer
Meczûb : Cezbedilmiş, divâne
Meded : Yardım
Meh : Ay
Meh-lika : Ay yüzlü
Meh-veş : Ay yüzlü
Mekân : Yer, mahal, konut
Mekes (Meges) : Sinek
Meîâl : Usanç, bezginlik
Melekût : Melekler ve ruhlar alemi
Meîûl : Mahzun
Menâhi : Haram olmuş, şer'an menedilmiş şeyler
Menba' : Kaynak, pınar
Menl : Döl suyu
Menzil : Yollardaki konak yeri, mesafe
Merdân : İnsanlar, erler, yiğitler (mêrd'in çoğulu)
Mertebe : Derece,
Mesâ : Akşam
Mesrûr : Sevinmiş, muradına ermiş
Meşgale : İş, güç
Mevâ : Yurt, konut, yer
Mevt : Ölüm
Mey : Şarap, içki
Meyl etmek : Eğilmek, sevgi - sempati duymak
Midhat : Övme
Mihmân : Konuk
Mihr : Güneş
Milk : 1 - Mülk 2 - Ülke
Mirac : Hazret-i Muhammed'in Tanrı'nın huzuruna çıktığı gece
Mir'at : Ayna
Misal : Benzer, eş
Mizân : Tartı, terazî (Ahrette işlediklerimizi tartacak terazî)
Mualâk : Havada, boşlukta duran
Mûğ : Ateşe tapan
Muhib : Seven, sevgi besleyen, dost
Muîn : Yardımcı
Mukâbele : Tarikat töreni
Mukbil : İkbali, kutlu
Muktedâ : Uyulan, örnek tutulan
Mû'tâd : Adet edilmiş, alışılmış
Mûbtelâ : Bir şeye düşkün, tutulmuş
Mücellâ : Cillâli
Mücerred : Soyulmuş, çıplak, tek, yalnız
Müdbir : Talihli, düğün
Mü'min : İman etmiş, inanmış, Müslüman
Münâfık : İki yüzlü, kâfirlikte devam ettiği halde Müslüman görünen
Münkir : İnkârcı
Münkirân : İnkârcılar (münkir'in çoğulu)
Mûrg : Kus
Murselin : Peygamberler (mursel'in çoğulu)
Mürşid : İrşad eden, yol gösteren, (Tarikat piri)
Müsteân : Kendisinden yardım beklenen
Müştek : Özleyen, göreceği gelen
Müyesser : Kolay gelen, kolaylıkla olan

N

Nâ-çâr : Çaresiz
Nâ-gâh : Vakitsiz, ansızın
Naim : Cennet'in tabakası, bir kısmı (Dâr-ı Naim: Cennet)
Nakş-ı ezel : Alın yazısı
Nâilân : İnleyen
Nâle : İnilti
Nâr : 1 - Ateş 2 - Cehennem
Nasib : Pay, hisse (Allah'ın kısmet ettiği şey)
Nazar : Bakma, bakış
Nazar etmek : Bakmak
Nebî : Peygamber, haberci
Nef' : Çıkar, kâr
Nefha : 1 - Rûzgârın bir esiği 2 - Üfürme
Nefs : Ruh, can (kişinin kendisi)
Nehâr : Gündüz
Nesl (Nesil) : Kuşak, soy
Nesne : Şey, ağırlığı ve kütlesi olan her şey
Nevbet : Sıra
Nidâ : Seslenme, çağırma
Nidâ söylemek : Seslenmek, çağırma
Nihân : Gizli, saklı
Nîmet : Tanrı vergisi olan yiyecek, içecek
Niyâz : Yalvarma, dua
Nûr : Aydınlık, ışık
Nûş etmek (eylemek) : İçmek

O

Od : Ateş
Oluban : Olup
Olacak : Olunca
Özge : Başka

P

Pâk : Temiz
Pâyân : Son, nihayet
Pelîd : Pis, mundar, alçak, rezil
Penâh : Sığınacak yer
Per : Kanat
Perrân : Uçan, uçucu
Pervâz : Uçma, uçuş
Pest : Aşağı, alçak (derece olarak)
Peymâne : Büyük kadeh, şarap bardağı
Pinhân : Gizli
Pîr : Tarikat kurucusu
Pîşûvâ (Pîşva) : Önder, başkan
Pûyan : Koşan, koşucu
Pûr : Dolu
Pûr-nûr : Işık dolu
Pûr-sabûh : Sabah içkisi ile dolu
Pûr-zâr : İnilti dolu
Pûryân (Biryân) : Kebap
Pûşt : Arka, sırt

R

Rabb'ül-muln : Yardımcı Allah
Râgıb : İstekli, isteyen
Râh : Yol
Rahîm : Merhametli, esirgeyen, koruyan (Allah'ın adlarından)
Rahmân : Kullarına acıması çok olan (Allah'ın adlarından)
Rahmet : 1 - Yağmur 2 - Esirgeme, merhamet
Ravza : Suyu bol, çayırılı, ağaçlı yer, bahçe
Râz : Sır
Reng : Hile, oyun
Reem : Adet, usul, davranış
Resûl : Elçi, Peygamber
Revâ : Lâyük, uygun, yerinde
Revân : Akan, yürüyen
Revan-bahş-ı revan : Aktıkça canlandıran
Rihlet : Göç, göçme
Rızk : Tanrı'nın herkese nasîb kıldığı nimet
Rû (Rûy) : Yüz
Ruh : Yanak (u kısa olarak söylenir)
Rûh'ül-emîn : Cebrail (Tanrı'ya en yakın dört melekten biri)
Rûz : Gün, gündüz
Rûyet : Görme, bakma

S

Sabā : Gündoğusundan esen hafif ve tatlı bir rüzgâr
Sabūh : Sabahleyin içilen şarap
Sadā : Ses
Sadr : Göğüs, yürek
Safā : Mekke civarında bir yer
Safha : Bir cismin gözle görülebilen tarafları, yüzeyi
Sāgar : Kadeh
Sālī : Dilenci
Sāki : İçki sunan kişi
Salāt : Namaz
Samed : Kimseye ve hiç bir şeye muhtaç olmayan (Allah'ın adlarından)
Savm : Oruç
Sa'y : Çalışma, emek sarfetme
Sebb : Sövmeye
Sehā : Cömertlik
Sehergāh : Seher zamanı, sabahın ilk saatleri
Sekrān : Serhoş
Selīm : Kusursuz, sağlam
Sem' : Kulak
Semāvāt : Gökler (sema'nın çoğulu)
Semme Vechullah : Bir ayet'den alınan «Allah her yöndedir» anlamına söz
Ser : Baş
Ser-ā-ser : Baştan başa
Ser-bülend : Başı yüksek, yüce
Ser-gerdān : Başı dönmüş, sersem
Server : Baş, başkan
Settār : Örtün, örtücü (Allah'ın adlarından)
Seyf : Kılıç
Seyr : Rüya
Seyrān : 1 - Bakıp görme, gözden geçirme 2 - Gezinti
Sıfat : Surat, yüz
Sidre : Arş-ı Azam altında -yedinci kat gökte - Kürsi karşısında bir makam
Sivā : Başka, gayri
Sōfi (Sūfi) : Sofu, tasavvufa düşkün
Subh : Sabah
Sulayn : Su gibi
Sūr : Ziyafet, şenlik
Sūret : Kopya, nüsha
Sūzān : Yanan
Sülūk : Bir yola girme (Dervişlik yoluna, tarikate girme)

Ş

Şad : Sevinçli, neş'eli
Şadlık : Neş'elenmek, sevinmek
Şākir : Şükreden
Şakk : Yarık, çatlak, parça
Şakk'ul kamer : Ayın parçalanması, yarılması (Peygamberlerimizin ayı parmağı ile parçalaması mu'cizesini belirtiyor.)
Şām : Akşam
Şeb : Gece
Şedid : Şiddetli, sert
Şefāat : Birinin başışlanması dileme, arka çıkma
Şefāat-kān : Şefāat kaynağı
Şefi' : Suç başışlanması için araya giren
Şeh : Şah, hükümdar
Şeh-levend : Levendlerin şahı, boylu-boslu, güzel
Şeh-süvar : Binicilerin şahı, usta binici
Şems : Güneş
Şerha : Dilim, kesilmiş parça
Şeş : Altı
Şibh : Benzer, benzeyen şey
Şihār : Av, avlama
Şol : Şu
Şûle : Alev

T

Tābī : Birine bağlı olan, emri altında bulunan
Tahlib : Sevdirmek
Tā'kat : Güç, kuvvet
Takdir : Kader
Takvā : Allah'dan korkma, dinin yasakladıklarından kaçınma
Tālib : İsteyen, istekli
Tā'lim : Öğretme, belletme
Tamu : Cehenem
Tā'n : Sövmeye, yermeye
Tarik : Yol, (Tanrı'ya ulaşmak için tutulan yol)
Tecellī : Görünme, (Tanrı kudrat ve sırrının kişiler veya eşyada eserinin görülmesi)
Tefāhür : Övünme

Tehl : Boş
Tehl-dest : Elî boş
Temâşâ : Bakıp seyretme
Teng : Dar
Tennûr : Fırın
Terâne : Ahenk, makam, nağme
Terk : Bırakma, vazgeçme
Terk-ehli : Dünya zevklerinden vazgeçmesini bilenler
Tevhîd : Lâ ilâhe illallah sözünü çok sayılarda tekrarlama
Tevfik : Tanrı yardımı, bu yardıma kavuşma
Teşvîş : Karıştırma, karmakarışık etme
Timâr : Tedavi, hasta bakımı
Tin : Çamur, balçık
Tûr : Dağ
Tûr-ı Tecellî : Allah'ın Musa Peygambere görüldüğü, Sina yarımadasındaki dağ, (Tûr-ı Sinâ)

U

Uçmak : Cennet
Ukbâ : Ahiret, öbür dünya
Ulâ : Birinci, ilk
Ummân : Büyük-engin deniz
Uryâne (Uryân) : Çıplak
Uşşâk : Aşıklar (aşık'ın çoğulu)
Uzlet : Tenha bir yere çekilip oturma, yaşama

Ü

Ü : Ve
Üfât : Dostluk
Ümmet : Bir peygambere inanıp bağlananlar

V

Vahdet : Birlik, tek olma
Vahy : Bir fikir veya buyruğun Tanrı tarafından bir peygambere duyurulması
Vahy-aşına : Vahy duyan, alan
Vakte : Durak, durak yeri, (Hacc'ın şartlarından)
Varak : Yaprak, sahife
Vâris : Mirasçı
Vâsî : Nitelik, bir kimsenin hali, sıfatı
Vâsî : Kavuşma, ulaşma
Vecd : Kendinden geçercesine ilâhî aşka dalma
Vech' : Yüz, surat
Ve'd-duhâ : Kuşluk vaktiyle ilgili olarak, Peygamberimizin yüzünün aydınlığına izafe
Velâyet : Vellilik, ermişlik
Ve'l-heyî : Gece ile ilgili olarak, Peygamberimizin sümbüle benzetilen saçlarının siyahlığına izafe
Verd : Güî
Vird : Belli zamanlarda okunması adet olan Kur'an cüzleri
Vildân : Kullar, köleler, (velid'in çoğulu)
Vireiden : Vereliden beri
Visâî : Sevgiliye kavuşma
Vuslat : Sevenin sevdiğine ulaşması, kavuşma
Vü : Ve

Y

Yâd etmek (eylemek) : Anmak, hatırlamak
Yayak : Yayan, yürüyerek
Yegâne : Tek
Yeğ : İyi, daha iyi
Yeksân : Düz, her tarafı bir
Yelenler : Koşanlar (Yelmek: Koşmak)
Yerak : Tedarik, gerekli şeylerin hazırlanması
Yevm : Gün
Yusunlar : Yıkasınlar (Yumak: Yıkamak)

Z

Zâhid : Dîn emirlerine aşırı bağlı kişi

Zâhir : Dış yüz, görünen yüz, görünüş

Zâkir : Zikreden

Zâr : Sesli ağlayıp inleyen

Zârî : 1 - Ağlayıp sızlanma 2 - Ağlayan, sızlayan kişi

Zât : Öz, cevher

Zâviye : Küçük tekke

Zehî (Zihî) : Ne hoş, ne kadar güzel, ne mutlu

Zekât : İslâmın şartlarından, (Her yıl kârının kırkta birini dağıtmak

Zeîl : Eksiklik

Zemîn : Yer yüzü

Zenb : Günah, suç, kabahat

Zikr : Tanrının adlarını biteviye tekrarlamak

Zuhûr : Meydana çıkma, görünme

Zulmet : Karanlık

Zühd : Kendini ibadete verme, her türlü hazdan perhiz etme

Zülf : Yüzün iki yanından sarkan saç lûlesi

Zümre : Cemaat, topluluk

Zünnâr : Keşîşlerin bellerine bağlayıp uçlarını sarkıttıkları kıldan yapılmış kuşak